

Vpetost Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije v mednarodne projekte v okviru projekta IPERION HS

IPERION HS (Integrating Platforms for the European Research Infrastructure on Heritage Science) je konzorcij 24 partnerjev iz 23 držav. Cilj projekta je razvoj in krepitev dediščinske znanosti, v ta namen pa je vzpostavljen dostop do različne raziskovalne infrastrukture za preiskave kulturne dediščine. Infrastrukturo tvorijo različne metodologije, podatki in orodja, vzpostavljene pa so tri različne platforme, in sicer ARCHLAB (materialne arhivske zbirke), FIXLAB (laboratorij s stacionarno raziskovalno opremo) in MOLAB (laboratorij s prenosno opremo).

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije (ZVKDS) skupaj s Fakulteto za kemijo in kemijsko tehnologijo (FKKT) tvori Laboratorij za makromolekule v kulturni dediščini, preko katerega ponujamo mednarodni dostop v okviru platforme FIXLAB. Izvajamo raziskave, ki temeljijo na uporabi spektroskopskih in kromatografskih metod za karakterizacijo naravnih in sintetičnih makromolekul.

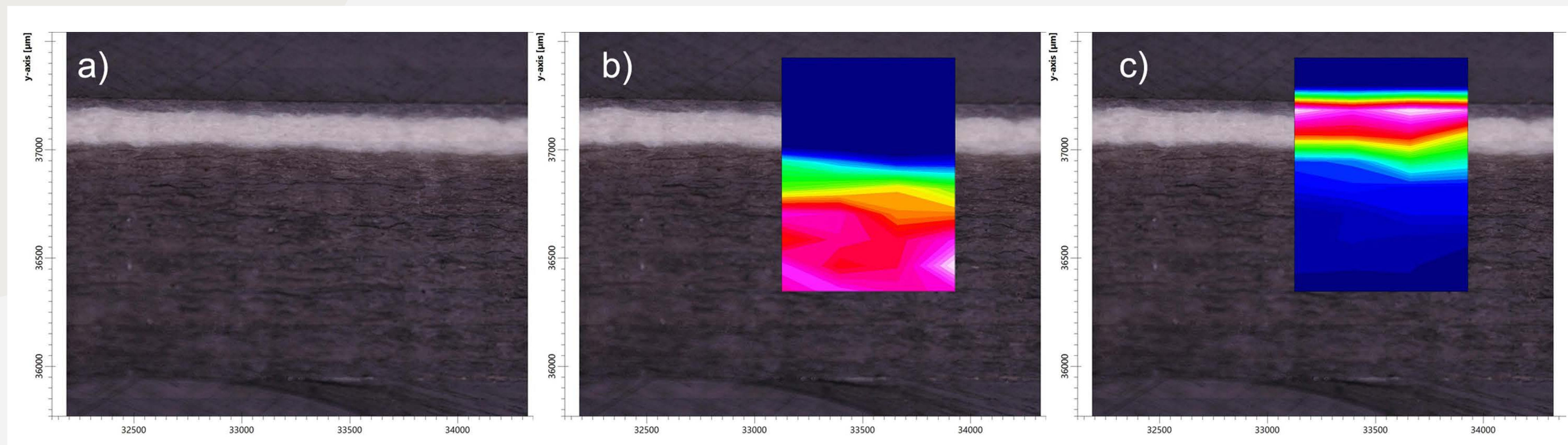
Za mednarodni dostop do raziskav na ZVKDS so bili preko razpisa izbrani trije projekti, od tega smo dva že izvedli. V obeh primerih je dostop trajal 5 dni, skušali pa smo odgovoriti na različna raziskovalna vprašanja. Pri projektu *IDeLA: Identifying decorative laminates*, ki ga je vodila raziskovalka An Jacquemain z Univerze v Antwerpnu, smo s FTIR-mikroskopijo (ATR-mapiranje, slika 1) in z ramansko spektroskopijo (FT-ramanska spektroskopija in disperzna ramanska

mikroskopija) skušali določiti metodologijo za preiskavo historičnega dekorativnega laminata in materialno sestavo (vezivni medij, pigmenti, število in debelina plasti). Pri projektu *Meaningful materials in the khipu code: a multi-modal analysis*, ki je bil namenjen preiskavam kipujev (vrvic z vozli, ki so jih uporabljala andska ljudstva), smo prav tako preiskovali materialno sestavo; s spektroskopijo FTIR smo preiskovali sestavo vlaken (živalskega in/ali rastlinskega izvora), z ramansko spektroskopijo in površinsko ojačeno ramansko spektroskopijo pa smo določevali barvna sredstva. Projekt je vodila doktorska študentka Lucrezia Milillo z Univerze v St. Andrews, pri raziskavah pa je sodelovala tudi dr. Marei Hacke (Švedski odbor za kulturno dediščino).

Namen dostopov je krepitev interdisciplinarnosti in pridobivanja novih znanj, ki omogočajo nadaljnji razvoj dediščinske znanosti tako v mednarodnem okolju kot tudi v Sloveniji.

ZAHVALA

Raziskave smo opravili v okviru projekta IPERION HS (okvirni program Evropske unije za raziskave in inovacije Obzorje 2020, G.A. n. 871034).

Slika 1: Razporeditev materialnih komponent na a) prečnem preseku vzorca historičnega dekorativnega laminata; b): lignin, c): melamin-formaldehid (Foto: Lea Legan).

IPERION HS
Integrating Platforms for the European
Research Infrastructure ON Heritage
Science